

Lennert De Vroey, Egon Schoelynck en Runa Robbroeckx. © jef van den bossche

INTERVIEW THEATER

Kaktheater met een grote boodschap: “Wegkijken en doorspoelen is geen optie”

Rode wangen en de neus en billen dichtgeknepen. Onze kak leidt nog vaak tot ongemak en aversie. Drie jonge theatermakers roeren in de bruine brij met *Kak, een ecologische shitshow*.

Liv Laveyne

22 april 2025 om 23:59

Delen

Wanneer we naar het toilet gaan, spoelen we door en alles is weg. In realiteit verdwijnt onze kak niet zomaar. Net zomin als al ons ander afval miraculeus verdwijnt. Die inzichten van filosoof Slavoj Zizek inspireerden theatermakers Runa Robbroeckx, Lennert De Vroey en Egon Schoelynck tot het maken van de theatervoorstelling *Kak, een ecologische shitshow*. Ze stelden zichzelf de vraag: zouden we een andere houding aannemen over ecologie als we anders keken naar onze kak?

Twee jaar lang namen ze de proef op de som: ze hielden zelf een kaklogboek bij, spoelden een gps-tracker door en probeerden die op de fiets te volgen tot aan het waterzuiveringsstation (wat mislukte), bezochten de stoelgangbank (een grote frigo met uitwerpselen) van UZ Gent en lazen vooral heel veel boeken en essays met sprekende titels als *Anal terror* (van Paul B. Preciado). Ze leerden daarbij meteen ook de belangrijkste les van een toonaangevende professor die ze spraken: “Nooit lezen op toilet, maar geconcentreerd kakken in één beweging. Dat is het gezondst”, lacht Schoelynck.

LEES OOK

‘Autopsie’ is een ambitieuze en interessante roman over ... stront

“Na twee jaar is alle gêne om over onze kak te spreken verdwenen. Het was vooral grappig om te merken hoe iedereen die afwist van ons onderzoek ook de nood voelde om persoonlijke kakverhalen te delen. Als we zeiden dat we een voorstelling over ecologie maakten, daalde het enthousiasme zienderogen”, aldus Robbroeckx. “Het is fijn om te merken dat mensen opener over hun stoelgang durven te praten. Zo’n tv-programma als *De grote boodschap* (VRT 1) draagt daartoe bij, maar veel mensen beseffen ook meer en meer hoe belangrijk onze kak is voor onze gezondheid, fysiek maar ook mentaal, nu blijkt dat veranderingen in onze darmflora gelinkt worden aan depressie.”

Los van de geneeskunde is onze ontlasting ook cultureel-historisch altijd al een interessant studieonderwerp geweest. Schrijver Gerit Komrij schreef zelfs een bruine bijbel bijeen onder de titel *Kakafonie, encyclopedie van de stront*, waarin hij – naast vele literaire staaltjes – allerlei weetjes verzamelde over genootschappen van coprofagen (kaketers) en schetenclubs. Beeldend kunstenaar Piero Manzoni blikte in 1961 zijn uitwerpselen in en stelde ze tentoon als kunst. En in de Tweede Wereldoorlog werd er een ‘schetenplaat’ uitgebracht met als titel *Der Fuehrer’s face* (door Spike Jones and His City Slickers), waarvan anderhalf miljoen exemplaren werden verkocht.

Kak degouteert én fascineert ons. In het theaterjargon worden acteurs op die manier zelfs succes gewenst, met een dikke “merde”. Een traditie die haar oorsprong vindt in het 19de-eeuwse Parijs: hoe meer (rijke) toeschouwers met hun paardrijtuig afzakten naar de beroemde Opéra, hoe succesvoller de productie, maar dus ook hoe meer stront.

© jef van den bossche

Het consultocean

In *Kak*, een *ecologische shitshow* spelen de drie makers consultants die voortdurend druk doende zijn met presentaties voor te bereiden. “Maar eigenlijk merk je dat ze het contact met de buitenwereld al lang verloren zijn. De onrust begint wanneer ze naar hun eigen kak beginnen te kijken en tot introspectie gedwongen worden”, vertelt De Vroey. Daarmee leveren de makers ook onverbloemd kritiek op hoe de consultants onze wereld regeren. “We zijn in het tijdperk van het ‘consultocean’ aanbeland. Bij alles waarvoor we zelf geen oplossing zien, vragen we een consultant, die zelden een duurzame oplossing aanlevert, maar enkel aan efficiëntie-denken doet.”

“Dat geldt ook op het vlak van milieu. Wegkijken en doorspoelen is geen optie, maar teruggaan naar de ongerepte natuur is al evenzeer een illusie. Volgens Zizek moeten we ons afval samen met de natuur durven te omarmen. Echte liefde is elkaar graag zien ondanks de imperfecties”, zegt Robbroeckx. “We komen vaak met cosmetische oplossingen die geen oplossingen zijn. Denk maar aan The Ocean Cleanup, een

organisatie die plasticafval uit de toplaag van de Grote Oceaan wil zeven. Steeds meer mariene biologen zijn ervan overtuigd dat daardoor net een elementair deel van de natuur gedood wordt, omdat het ‘neuston’ (*kleine diertjes aan het zeeoppervlak, red.*) weggeschept wordt.”

Hoe we omgaan met onze uitwerpselen gaat verder dan alleen maar ecologie, maar is vaak tekenend voor de manier waarop we ook als mensen met elkaar omgaan in onze maatschappij, vindt Schoelynck: “Tijdens het maken van deze voorstelling is mijn grootvader, die zorgbehoevend was, overleden. Het deed me stilstaan bij hoe we oudere mensen die niet meer ‘van nut’ zijn in een rusthuis onderbrengen, alsof we de problemen kunnen oplossen door het ongemak uit handen te geven. Maar wie kuist dan de kak op?”

Op 24 april in 30 CC (Leuven), 2 mei GC Ten Noey (Sint-Joost-ten-Noode), 15 mei GC Gasthuis (Aarschot), 21 juni Bij De Vieze Gasten (Gent), 25 juni Oud Badhuis (Antwerpen).

LEES OOK

Wat we leren van ‘De grote boodschap’: kijk wat vaker naar wat de pot schaft

Cultuur En Media

Theater

Taboe Doorbreken

Ecologie